

Скулптурата като палеонтологична находка

Павлин Радевски, „Капсулиране: форми-обекти-идеи“, изложба скулптура, галерия „Credo Bonum“, 30 юни – 24 юли 2016 г.

Павлин Радевски (1975) принадлежи към поколението скулптори, които в момента навлизат във фазата на житейската и творческата си зрялост. За съжаление, възможностите за изява на това поколение не са много и затова си струва да се отбелязват редките изложби на неговите представители. Като имаме предвид сувенирната естетика на новите паметници в София и други градове на страната, е съвсем разбираемо, че скулптори, които работят в полето на абстракцията и търсят допирни точки с концептуалното изкуство, нямат големи шансове да реализират свои мащабни проекти в публична среда. Като добавим и липсата на пазар за съвременно изкуство, и в частност за съвременна скулптура, става съвсем ясно пред какви трудности е изправено това поколение и защо имената на тези автори почти не се знаят от по-широката публика.

Работата на Павлин Радевски в галерия „Кредо Бонум“ е продължение на работата, която той представи в колективната изложба „Без дистанция“ в галерия „Райко Алексиев“ през миналата година. Става дума за абстрактни пластички от метал, които са потопени в прозрачна смола с формата (условно казано) на паралелепипед. Тези прозрачни блокчета с пластиките в тях са поставени върху постаменти, които са оградени от стъклени плоскости, така че зрителят няма достъп до тях. Работата, показана в изложбата „Без дистанция“, не беше напълно затворена. Два от ръбовете на стъкления паралелепипед, ограждащ пластиките, бяха отворени. В новата изложба стъклените плоскости затварят напълно достъпа до пластиките. Друга съществена разлика е, че в предишната работа имаше постаменти с голяма разлика във височината, докато тук постаментите са почти с еднаква височина. В новата работа към пластиките са добавени и рисунки, и написани на ръка бележки, които също са залети със смола.

Самите абстрактни пластики не са особено впечатляващи. Повечето от тях представляват модулни структури от опростени геометризиранни форми. Едва с потапянето им в смолата те провокират естетически и концептуално. Затворени в смолата, металните пластики приличат на палеонтологически находки. Почти като на насекомите в кехлибар, които биват съхранени така милиони години. Времето, но също и безвремието, е въведено в играта на възприятието и интерпретацията. От една страна, със затварянето на метала в смолата, времето е престанало да действа върху материята на пластиката. От друга страна обаче, самото време е станало видимо във втвърдената смола. „Капсулирането“ на вече „капсулираните“ пластики зад стъклената преграда усилва още повече ефекта на изваждането на материята от досега с времето - това, което всеки музей по дефиниция се опитва да прави. Добавянето на затворените в смола рисунки и текст е превърнало работата на скулптора в остатък от праисторическо събитие. Така скулптурата е превърната в монумент на собствения си край.

Същевременно обаче, мъртвата скулптура, скулптурата - монумент на самата себе си, придобива нова естетическа жизненост. Затворена в смолата, тя променя сетивните си характеристики. Усещането за тежест на метала се губи, той става лек, почти безтегловен. Светлината, която нахлува в залата, се пречупва по различен начин в блоковете от смола и това променя формата на пластиките, затворени вътре. Един от важните проблеми, които и Павлин Радевски, и други автори от неговото поколение изследват в работите си, е именно промяната на сетивните характеристики на материята. Как тежкото и твърдото може да изглежда леко и пластично? Или обратното - как лекото и синтетичното може да изглежда тежко и органично? Или още по-радикално: как материята може да изглежда дематериализирана?

Единственият елемент от работата, който все още стои външен на цялото и не е включен в тази игра на сетивни и смислови трансформации, са постаментите, които са съвсем традиционни и по-скоро банализират и връщат нещата назад към обичайното експониране на обичайна скулптура. Може би в бъдеще работата ще бъде доразвита и в това отношение.

Кирил Василев